

Samnanger kommune

ÅRSMELDING 2020

FOR KONTROLLUTVALET I

SAMNANGER KOMMUNE

1 Føremål og oppgaver for kontrollutvalet

Føremålet med kontrollutvalet sitt arbeid er å medverke til at det vert allmenn tillit til at kommunen sine oppgaver vert løyst på best mogleg måte, og i samsvar med gjeldande lover og forskrifter. I kommunelova finn ein i kap. 23 «Kontrollutvalgets virksomhet». I § 23-1 står det mellom anna:

«Kommunestyret og fylkestinget velger selv et kontrollutvalg som skal føre løpende kontroll på deres vegne.»

Oppgåvene til utvalet omfattar alt innanfor kontrollarbeidet, både rekneskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll.

2 Samansetjing av kontrollutvalet 2019 - 2023

Medlemmer:

Arild Røen (H) – leiar

Terje Hoseth Næss (Krf) – nestleiar
Anne Gerd Tandstad (Sp)
Svein Verner Røseth (Frp)
Silvana Amaral Da Silva (BL)

Vararepresentant for Ap, H og Mdg:

Liv Berit Kvernes Befring (Ap)
Marijke Strømmen (Mdg)
Kjell Roar Norvik (H)

Vararepresentant for BL, Frp, Sp og Krf:

Annette Espelid (BL)
Audun Johannes Yndestad (Frp)
Arne Jørgensen (Sp)
Bjarne Hauge (Frp)
Dag Nydal (BL)
Helene Mjelde Foss (BL)

Etter lova skal minst eit av medlemmane i kontrollutvalet vere medlem av kommunestyret. Arild Røen (H) er medlem av kommunestyret i Samnanger kommune.

3 Om verksemda til kontrollutvalet i 2020

- Kontrollutvalet hadde 7 møte i 2020
- Møta dette året var for det meste lagt til biblioteket på Bjørkheim. To av møta vart gjennomført som fjernmøte, det eine som telefonmøte og det andre ved bruk av teams
- Utvalet behandla 64 saker, derav 35 politiske saker
- Ordførar har møte- og talerett i kontrollutvalet og har møtt på dei fleste møta.
- Rådmann og andre tilsette i kommunen har møtt for å orientere til kontrollutvalet, når dei har vorte innkalla.
- Revisjonen har møtt på møta i kontrollutvalet.
- Kontrollutvalet har fått tilgang til den informasjonen det vart bedt om.

4 Sekretariatsordninga

I kommunelova § 23-7 står det at kommunestyret skal sørgja for sekretærbistand til kontrollutvalet som tilfredsstiller utvalet sitt behov. Sekretærfunksjonen kan ikkje leggjast til kommunen sin administrasjon.

Utdrag frå kommunelova § 23-7:

Kommunestyret skal sørge for at kontrollutvalget får sekretariatsbistand som tilfredsstiller utvalgets behov. Sekretariatet skal påse at de saker som behandles av kontrollutvalget, er forsvarlig utredet, og at utvalgets vedtak blir iverksatt. Sekretariatet skal være uavhengig av kommunens administrasjon og av den eller de som utfører revisjon for kommunen.

Sekretariat for kontrollutvalet i Vestland fylkeskommune utfører sekretariatstenesta for kontrollutvalet i Samnanger kommune. Einar Ulla har utført denne oppgåva i alle møta i 2020.

Sekretariat for kontrollutvalet i Vestland fylkeskommune var elles sekretariat for kontrollutvalet i fylkeskommunen, samt kontrollutvala i desse kommunane i 2020: Askøy, Austevoll, Bjørnafjorden, Bømlo, Eidfjord, Fitjar, Kvam, Kvinnherad, Stord, Tysnes, Ullensvang, Ulvik, Vaksdal og Øygarden. I tillegg til dette er sekretariatet også sekretær for kontrollutvalet i Bergen Kirkelige Fellesråd.

5 Revisjonstenesta

Kontrollutvalet skal på vegne av kommunestyret ha tilsyn med den kommunale forvaltninga. Utvalet må halda seg orientert om kva saker revisjonen arbeider med og føra tilsyn med at revisjonsarbeidet er à jour og går føre seg i samsvar med forskrift og vedtak.

BDO AS er revisor for Samnanger kommune. Noverande avtale gjeld fram til og med 30.06.2024. BDO har lagt fram revisjonsmelding, slik kravet er, samt rapportar og annan informasjon om revisjonen sitt arbeid.

På grunnlag av revisjonen sine rapportar, rekneskapsplan og annan informasjon, har utvalet ført tilsyn med at forvaltninga er i samsvar med gjeldande lover, forskrifter og vedtak. Utvalet skal vidare i samarbeid med revisjonen gjennomføra ei systematisk vurdering av bruk og forvaltning av dei kommunale midlar, med utgangspunkt i oppgåver, ressursbruk og oppnådde resultat (forvaltningsrevisjon).

Til dagleg er det den valde revisor som utfører tilsynet og kontrollen mot kommunen, men kontrollutvalet har eit eige ansvar med å sjå til at arbeidet vert tilfredsstillande utført. Kommunelova stiller krav om at utvalet sjølv må visa ei aktiv haldning. For å få utført det arbeid utvalet er pålagt, er ein avhengig av god kommunikasjon med kommunestyret, administrasjonen i kommunen og revisor. Samarbeidet har vore godt med dei aktuelle aktørar. Solveig Bø Dalstø er ansvarleg revisor for Samnanger kommune. I tråd med regelverket har revisor lagt fram eigenvurdering for at BDO er uavhengig i høve til Samnanger kommune.

6 Forvaltningsrevisjon

Ei av dei viktigaste oppgåvene til kontrollutvalet er å gjennomføre forvaltningsrevisjon av kommunen si verksemd samt med selskap der kommunen har eigarinteresser, og er ei av utvalet sine lovpålagde oppgåver. Forvaltningsrevisjon er eit verktøy som kommunestyret og kontrollutvalet skal nytte for å sikre at kommunen på best mogleg måte tek omsyn til innbyggjarane sine behov og rettar.

I kommunelova § 23-2 står det:

Kontrollutvalget skal påse at det gjennomføres forvaltningsrevisjon med kommunens virksomhet samt med selskaper som kommunen har eierinteresser i.

Det står vidare i kommunelova § 23-3:

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regellefterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak.

6.1 Plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2020 – 2024

Kommunen skal, etter lova, utarbeide ein plan for forvaltningsrevisjon slik at gjennomføring av forvaltningsrevisjon vert utført på ein planmessig måte og for å sikre at kommunestyret vel ut dei mest relevante prosjekta. Planen skal vere basert på ein risiko- og vesentlegvurdering.

I kommunelova § 23-2 står det:

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet og virksomheten i kommunens eller fylkeskommunens selskaper. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon.

Planen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv. Kommunestyret og fylkestinget kan delegerere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.”

Plan for forvaltningsrevisjon blei vedteken i kommunestyremøte 28.10.2020.

6.2 Gjennomførte forvaltningsrevisjonsprosjekt i 2020

Forvaltningsrevisjon er eit verktøy som kommunestyret og kontrollutvalet skal nytta for å sikre at kommunen på best mogleg måte tek omsyn til innbyggjarane sine behov og rettar. Forvaltningsrevisjon er ein av dei pålagde oppgåvene til kontrollutvalet.

Det vart ikkje gjennomført forvaltningsrevisjonsprosjekt i Samnanger kommune i 2020, men kontrollutvalet v/leiar mottok eit varsel om arbeidsforholda i kommune. Utvalet gjennomførde ein kontroll basert på varselet.

6.2.1 Varsel om arbeidstilhøva i Samnanger kommune

Kontrollutvalsleiar og ordførar mottok varsel om arbeidsforholda i Samnanger kommune 05.03.20. Kontrollutvalet behandla varselet i møte 12.03.20, der det vart gjort slikt vedtak i sak 10/20:

1. *Kontrollutvalet ber Deloitte ut i frå det som kom fram av varselet og det som kom fram av diskusjonen i møtet, kartlegge bakgrunnen for varselet.*
2. *Deloitte blir bedt om å utarbeide ein prosjektplan for arbeidet, og sende denne til sekretariatet så snart den er ferdig.*
3. *Utvalseiar får i samråd med sekretariatet fullmakt til å godkjenne prosjektplanen.*
4. *Deloitte blir vidare bedt om å orientere om status for arbeidet i neste møte (14.04.20) i kontrollutvalet.*

Kontrollutvalet behandla rapport etter gjennomført revisjon i samband med varselet i møte 19.10.20, PS 27/20, der det vart gjort slik innstilling til kommunestyret:

Kommunestyret ber rådmannen:

1. *Setta i verk tiltak for å sikre eit forsvarleg arbeidsmiljø ved barneskulen, med brei involvering av dei tilsette ved skulen.*
2. *Gjennomgå og sørge for tilfredsstillande rutinar for roller, ansvar, rutinar og krav til dokumentasjon knytt til oppfølging av vanskelege personalsaker*
3. *Gjennomgå og sørge for god opplæring om samarbeidet mellom tillitsvalt, verneombod og leiing, og kva dilemma og utfordringar som kan oppstå og korleis dette kan løysast*
4. *Etablera rutinar for korleis tilsette skal kommunisere mellom seg både på e-post og munnleg, og gjere desse kjent. Legg også vekt på non-verbal kommunikasjon*
5. *Sikre at det er gode rutinar for å dokumentere oppfølging av leiarar og medarbeidarar i alle einingar.*
6. *Gjennomgå varslingsrutinane for Samnanger kommune, og sjå til at kontrollutvalet ikkje vert ein del av desse rutinane i framtida*
7. *Orienter kontrollutvalet om status for oppfølginga og handlingsplan for vidare arbeid innan utgangen av 2020*

Kommunestyret vedtok innstillinga frå kontrollutvalet 28.10.2020.

6.3 Oppfølging av tidlegare gjennomførte forvaltningsrevisjonsprosjekt

Kontrollutvalet har som ei av sine oppgåver å følge opp kommunestyret sine vedtak etter gjennomførte forvaltningsrevisjonar.

I forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 5 står det:

Kontrollutvalget skal påse at kommunestyrets eller fylkestingets vedtak om regnskapsrevisjoner, forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller blir fulgt opp og skal rapportere til kommunestyret eller fylkestinget om vedtaket er fulgt opp.

6.3.1 Forvaltningsrevisjon av innkjøp

I 2017 vart det vedteke å gjennomføre forvaltningsrevisjon av innkjøp. Rapport etter forvaltningsrevisjon av innkjøp vart lagt fram for kommunestyret i møtet 13.09.2018.

Kontrollutvalet handsama handlingsplanen siste gang i møte den 02.09.2019, der dette mellom anna vart protokollert:

«Rådmannen orienterte utvalet, om punkt 5 som står at. Kjøper teknisk løsning frå Acos. Rutinane er på plass, men er ikkje tilgjengeleg for alle. Håper at dette er på plass innan utgangen av året.

Vedtak:

Kontrollutvalet ber om ny status på arbeidet gjeldande forvaltningsrevisjonen innan innkjøp, i form av skriftleg tilbakemelding, innan 20.11.2019.

Saka vart utsett til første møte i 2020.

Rådmannen orienterte kontrollutvalet om oppfølging av forvaltningsrevisjonen i møte 06.03.20 i sak PS 3/20. Utvalet vurderte, på bakgrunn av orienteringa, forvaltningsrevisjonen til å vere ferdig oppfølgt. Kontrollutvalet vedtok å seie seg ferdig med saka.

7 Eigarskapskontroll

I den nye kommunelova er selskapskontroll erstatta med forvaltningsrevisjon i selskap, og eigarskapskontroll. Dette står om eigarskapskontroll i lova § 23-2 d:

Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eierinteresser i selskaper mv.

Det står i tillegg litt meir utfyllgjande om eigarskapskontrollen i kommunelova § 23-4:

Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

7.1 Plan for eigarskapskontroll for perioden 2020 – 2024

Kommunen skal, etter lova, utarbeide ein plan for eigarskapskontroll slik at kontrollen med forvaltninga av kommunen sine interesser i selskap vert utført på ein planmessig måte og for å sikre at kommunestyret vel ut dei mest relevante prosjekta. Planen skal vere basert på ein risiko- og vesentlegvurdering.

Følgjande står om plan for eigarskapskontroll i kommunelova § 23-4:

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens og fylkeskommunens eierskap. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for eierskapskontroll.

Planen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv. Kommunestyret og fylkestinget kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen

Planen for eigarskapskontroll vart vedteken i kommunestyremøte 28.10.2020.

Det er ikkje gjennomført eigarskapskontroll i Samnanger kommune i 2020.

8 Rekneskapsrevisjon

Revisjon av årsrekneskapen er ein heilt sentral del av eigenkontrollen i kommunen. Revisor skal gje tryggleik for at ein kan stole på informasjonen kommunen gjev om økonomien sin.

Kontrollutvalet skal sjå til at kommunen blir revidert på ein forsvarleg måte. Utvalet er difor avhengig av at revisor i tilstrekkeleg grad rapporterer om revisjonsarbeidet. At kontrollutvalet og revisor har ein god dialog og god forståing av sine oppgåver, er viktige føresetnader for å skape tryggleik for at revisjonsarbeidet blir forsvarleg utført.

I kommunelova § 23-2 står mellom anna dette:

Kontrollutvalget skal påse at

- a) Kommunen eller fylkeskommunen sine årsregnskaper blir revidert på en betryggende måte

Dette står om rekneskapsrevisjon i forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 3:

Kontrollutvalget skal holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at

- a) Kommunen eller fylkeskommunen sine årsregnskaper blir revidert på en betryggende måte
- b) Regnskapsrevisjonen blir utført i samsvar med lov, forskrift og kontrollutvalgets instruksjer og avtaler med revisor
- c) Regnskapsrevisjonen blir utført av revisorer som oppfyller kravet i kapittel 2 og 3

Kontrollutvalget skal uttale seg til kommunestyret eller fylkestinget om årsregnskapene og årsberetningene før formannskapet eller fylkesutvalget innstiller til vedtak.

Det er viktig å påpeike at revisjon og uttale til årsrekneskap for 2019 vart handtert etter førre kommunelov, og dermed også etter forskriftene som følgde av den lovutgåva. Uttalen er dermed berre utarbeidd for årsrekneskapen.

8.1 Årsrekneskap og årsmelding 2019 for Samnanger kommune

Kontrollutvalet ga sin uttale til årsrekneskapen 2019 i møte 19.05.2020.

Oppsummering og tilrådingar frå kontrollutvalet:

- Kontrollutvalet merkar seg at det økonomiske driftsresultatet for 2019 er negativt.
- Kontrollutvalet merkar seg og at nivået på lånegjeld i 2019 er svært høgt, og at disposisjonsfondet er under tilrådd nivå.
- Kontrollutvalet vil presisera at tilrådingar frå revisor i revisjonsrapport nr. 10 må følgjast opp.
- Årsmeldinga for 2019 gjev ei god skildring av drifta av kommunen i året som gjekk.

Ut over det som er nemnd over, og det som går fram av saksframlegget til kontrollutvalet i rekneskapssaka, samt revisjonsmeldinga av 20.04.2020 og revisjonsrapport nr. 10, datert 15.04.2020, har kontrollutvalet ikkje merknader til Samnanger kommune sin årsrekneskap for 2019.

9 Forum for Kontroll og Tilsyn (FKT)

FKT er ein landsomfattande organisasjon som har som oppgåve å vera møte- og kompetanseplass for kontrollutvala og deira sekretariat. Kontrollutvalet i Samnanger kommune er medlem i FKT. FKT har utarbeida ein rettleiar i 2019 om påsjå-ansvaret kontrollutvalet har overfor rekneskapsrevisjon. Nyheitsbrev frå FKT med aktuelle tema for kontrollutvalet sitt arbeid er og lagt fram som melding til kontrollutvalet.

10 Samnanger kommune si heimeside og bruk av elektronisk møteinnkalling

Informasjon om kontrollutvalet på heimesida er lagt til rette på ein god måte. Innkallingar, møteprotokollar, forvaltningsrevisjonsrapportar, selskapskontrollrapportar og årsmeldingar skal vera tilgjengeleg på heimesida.

Kontrollutvalet brukar lesebrett eller PC på møta og får innkalling til møter elektronisk.

11 Andre saker / orienteringssaker i kontrollutvalet i 2020:

- Møteplan for kontrollutvalet 2020
- Konkurransetsetting av revisjonstenestene for Samnanger kommune. Kommunestyret vedtok 30.04.2020 i sak 22/2020 å velge BDO AS som revisor i perioden 01.07.20 – 30.06.24 etter tilråding frå kontrollutvalet
- Kurs i regi av BDO – plan for gjennomføring
 - Berekraft i kommunal sektor – 08.02.21
 - Nettfiske (Phishing) – 08.02.21
 - Innføring i kommunalt rekneskap - 03.05.21
- Kontrollrapport 2019 - skatteoppkrevjarfunksjonen for Samnanger kommune
- Årsmelding for kontrollutvalet for 2019
- Budsjettframlegg for kontrollutvalet sitt ansvarsområde for 2021
- Presentasjon av revisjonsplan og risikovurdering for etterlevingskontroll for rekneskap 2020
- Tertialrapportar for kommunerekneskapen
- Møteplan for kontrollutvalet 2021
- Utvalet har og som faste punkt på saklista – referatsaker og gjennomgang av møteprotokollar frå kommunestyret, formannskapet og hovudutvala.

Samnanger 08.02.2021

Arild Røen
Leiar i kontrollutvalet